

Csereseink átalakításának kérdése

KOSSOW JÓZSEF

erdőmérnök

Az erdőgazdálkodás fejlesztésének elsődleges feladata az élőfakészlet gyarapítása s ennek eredményeképpen az erdők *hozamának fokozása*. Ezt a célt mindazon okok feltáráásával s azoknak szívós kitartással végrehajtott kiküszöbölésével érhetjük csak el, amelyek élőfakészletünket s evvel együtt évi fahozamunkat a jelenlegi alacsony fokra apasztották. Ezen okok között talál a leglényegesebb: a múlt helytelen gazdálkodása, amely legfőképpen a tarvágással egybekötött sarjerdő-üzemmód kiterjesztésében, illetve a termőhelyi tényezők figyelmen kívül hagyásával végrehajtott, a legkönnyebben megtelepíthető fajokkal végzett erdősítésekben nyilvánult meg.

Ennek a helytelen gazdálkodásnak eredménye, hogy hazánk lomberdejének 35 százaléka sarjeredetű s hogy az ország fával borított területének közel egyötödét: 17,7 százalékát, kerekén 180 000 ha-t cserállományok foglalják el. Sarjerdeink túlnyomó többsége több fordulón át ugyanazon tuskóból eredt, nem csoda tehát, hogy termelőképességük mennyiségileg is, de különösen ipari fakihozatal szempontjából messze alatta marad annak a mértéknek, amelyet az általuk elfoglalt termőhely megfelelő fajfajta feltételezve szálerdő üzemmódban produkálni tudna. Sürgős feladat tehát sarjeredetű erdeinknek szálerdővé való átalakítása.

Nem csekélyebb horderejű problémája a magyar erdőgazdaságnak cserállományaink területi túltengése, amit súlyosbít az a körülmény, hogy azok túlnyomó többsége sarjeredetű, sőt nagy részük rontott erdőnek minősíthető.

Ha figyelembe vesszük, hogy a lassan növé cserfa, — annak ellenére, hogy elegendő mennyiségű nemesebb fajfaj híján bányászati célokra, telített állapotban vasúti talpfának, különböző gazdasági célokra fűrészrönknek, sőt újabban parkettának és furnárnak is felhasználják, — műszaki célra csak korlátolt mértékben és kizárólag fajségünk okozta kényszerből használható, nem lehet vita tárgya, hogy a cser területarányát erősen vissza kell szorítanunk. Még magról kelt, kifogástalan növesű egyedeit is gyakran teszi műszaki célra teljesen alkalmatlanná a hideg iránti érzékenységéből származó fagylyéc s a kártyásodás, álgeszt s különösen a gyenge talajú idősebb sarjerdőkben gyakori *Fomes obliquus*-fertőzés egyaránt csökkentti műszaki értékét. Ellentétben a tölgyvel fájából hiányzik a csersav s emiatt csak tökéletesen és állandóan száraz helyen mutat állékonyságot műszaki felhasználásban. Evvel szemben el kell ismernünk, hogy magas kalóriájával és kitűnő parázstartó képességénél fogva összes hazai fajfajaink közül a legértékesebb tűzifát szolgáltatja.

A csert elsősorban azokról a termőhelyekről kell visszaszorítanunk, amelyekről a tölgnél sokkal gyakoribb magterméséből következő könnyű megtelepíthetősége révén a műszaki szempontból legkitűnőbb fajfajunkat: a *tölgyet* szorította ki. Talán ennél is sürgősebb a csernek olyan, csekély mértékben ugyan, de mégis előforduló termőhelyekről való leváltása, amelyek a *nyáarak* megtelepítésére alkalmasak. Vének volna népgazdaságunkkal szemben, ha ezeken a helyeken megtűrnék a csert s lemondának arról a gyors tömegprodukciónról és nagy ipari fakihozatalról, amelyet a nyáarak ott feltétlenül biztosítanak.

Nem elégedhetünk meg azonban a csernek pusztán a tölgytalajokról való visszaszorításával. A cser ezeken a talajokon kívül is nagy kiterjedésű olyan területeket foglal el, amelyek csekélyebb termőerejük ellenére is lényegesen nagyobb értékek termelésére képesek, mint jelenlegi hasznosításukban. Gondolok itt elsősorban az amerikai vöröstölgyre, az erdei- és feketefenyőre, amelyek mindegyike a csernél sokkal gyorsabb növesű és értékesebb műszaki tulajdonságokkal bír, tehát nagyobb hozadék és értékesebb választékok termelésére képesek.

Fenyőfában való szegénységünk elsősorban az *erdeifenyő* termőterületének fokozásával mérsékelhető, mert az értékesebb fenyőárut szolgáltató luc-, jegenye-, vörös-, zöldduglaszfenyő telepítésének lehetősége hazánk területén igen korlátozott. Fenyőállományainknak felszaporítása érdekében tehát az erdeifenyő termőhelyi igényeinek megfelelő, jelenleg cser által elfoglalt területeket mielőbb át kellene adnunk az erdeifenyőnek.

Az *amerikai vöröstölgyre* szerény termőhelyi igényeinél fogva, valamint gyors növekedésére és igen jó műszaki tulajdonságaira való tekintettel szintén nagy szerep vár rontott csereseink átalakításánál. Az erdeifenyővel szemben a jobb vízgazdálkodású talajok fája. Hazai tölgyeinket megközelítő csersav tartalma műszaki használatosságát messze a cser fölé emeli, s nem sokban marad el a hazai tölgyek sokol-

dalú felhasználhatósága mögött. Fájának jó minősége és tartóssága mellett műszaki értékét nagyban növeli egyenes növése s az a körülmény, hogy a hideg iránti érzéketlensége folytán teljesen fagylécentes. Mindezen jó tulajdonságai mellett külön ki kell emelni, hogy — szemben a cserrel, amely különösen idősebb korában elegyetlen, kigyérült állapotban képtelen a talaj meglévő termőerejét fenntartani, — a vöröstölgy dús lombhullásával határozottan talajjavító fafaj, tehát nagyobb és értékeesebb hozadék termelése mellett az erdőgazdálkodás alapvető termelő eszköze: az erdőtálat javítja, termőerejét gyarapítja. Ha csereseink átalakításánál ma még kisebb szerep jut a vöröstölgynek, ennek kizárólag az az oka, hogy makkja és csemetéje ezidő szerint nagyon nehezen szerezhető be.

A *feketefenyőnek*, mint a csernél gyorsabban növő, nagyobb fatömeget, jobb és több igazi fát termelő fafajnak szintén szerepet kell juttatni a cserések átalakításában a száraz, meleg, meszes talajokon.

A Soproni Tanulmányi Erdőgazdaság helyzete a cser térfoglalása tekintetében az országos átlagnál is kedvezőtlenebb: faállománnyal borított területének 26,4 százalékát foglalja el a cser s e cserállományok 67,6 százaléka sarjeredetű.

Erdészetenkénti, illetve erdőművelési tájanként megoszlását az alábbi táblázatban szemléltetjük:

E r d ő s z e t	Erdőművelési táj megnevezése s az általa elfoglalt terület aránya az erdészetek területének %-ában	A cser százalékos jelenléte
Hegyvidék	47. Soproni hegyvidék	100% 0,13
Sopronkörnyék	46. Írottkőalja	26% 39,07
	48. Soproni dombvidék	74% 38,23
Röjtök	45. Kemenesalja	100% 32,44
Iván	45. Kemenesalja	100%

Nem lesz érdektelen ideiktatni a csernek termőhelyi osztályonkénti százalékos megoszlását sem: csereseink 31 százaléka I., 33 százaléka II., 22 százaléka III., 12 százaléka IV. és 2 százaléka V. termőhelyi osztályú.

Érdekes cserállományaink korosztályok szerinti megoszlása is: amíg a magról kelt cserések az alacsony korosztályokban mutatnak magasabb arányszámot, a sarjeredetű cserállományok éppen az ellenkező képet mutatják:

Az állomány eredete	1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80
Mageredetű	32,6%	27,1%	22,4%	8,4%	6,0%	3,5%
Sarjeredetű	18,4%	19,6%	22,0%	24,4%	14,6%	1,0%
Együtt	22,9%	22,0%	22,0%	19,2%	11,9%	2,0%

A közölt számadatokból megállapítható, hogy a „Soproni Hegyvidék” tájegységben a cser térfoglalása minimális, ugyanakkor azonban az erdőgazdaság összes többi erdészetében, illetve különböző tájegységén nyomasztó mértékben nyomult előre: 32—39 százalékát foglalja el a faállománnyal borított területnek. Felújítási tevékenységünkben a fent vázolt irányelveknek megfelelően évek óta folyik a harc a csernek megfelelő arányra való visszaszorításáért.

Most készülő új üzemterveinkben a Kemenesaljai (44.) Írottkőaljai (46.) és Sopron-Dombvidéki (48.) tájon már csak 10—10 százalékos területarányt engedélyezünk a csernek, míg Sopron-Hegyvidékről (47.) továbbra is teljesen ki van rekesztve. *Babos Imre* „Magyarország táji erdőművelésének alapjai” című munkájában nagyjában hasonló térfoglalást szán a csernek a kérdéses területeken, egyedül Írottkőalján nem szán neki semmi szerepet. Minthogy erdőgazdaságunknak ezen tájra eső területe: a Sopronhorpács—Kövesdi erdő mind talaj, mind klíma szempontjából sokkal inkább a Kemenesaljai tájegységhez tartozna, mint Írottkőaljáéhoz, a cser itt nem tartjuk teljesen mellőzhetőnek. Ezen a területen a cser jelenlegi területaránya 26,9 százalék.

A cser magas területaránya egyedül Iváni Erdészetünk viszonylatában nem kifogásolható, ez a terület ugyanis nagyjában a Babos Imre által meghatározott „Cseri földek átlagos lapályai”-nak felel meg, amelyre ő maga is 60 százalékos cseresítést ajánl. Ezekben a területeken jelenleg is folyik a cseresítés.

Cser állományaink termőhelyi osztályok szerinti megoszlása egymagában is bizonyítja, hogy a csernek 60—70 százalékos visszaszorítása szükséges ahhoz, hogy legálább a legjobb, jelenleg cser által elfoglalt talajainkra értékesebb fajok legyenek telepíthetők.

A fent közölt korosztálytáblázat pedig azt bizonyítja, hogy sarjeredetű, tehát legrosszabb cserállományaink, — bár elég lassú ütemben — de már huzamosabb idő óta fokozatosan fogynak, ugyanakkor azonban mageredetű csereseink területaránya növekedőben van, (legfőképpen a kemenesaljai új erdőtelepítések következtében). A cser térfoglalásának abszolút értéke az iváni cser-telepítések következtében egyelőre még némi emelkedést mutat.

Csereseink átalakításának módja, azok állomány- és talajviszonyainak rendkívül nagy változatossága szerint egymástól erősen eltérő, egyben azonban megegyeznek: *sohasem tarvágással, hanem* mindig a leváltandó állomány védelmére támaszkodó *alátelepítéssel* kapcsolatosak. Tarvágást s utána teljes talajelőkészítéssel s esetleg mezőgazdasági köztes használattal kapcsolatos újraerdősítést csak olyan szélsőséges esetben alkalmazunk, amikor igen erősen kiritkult s ennek következtében lágyszórály gyomoktól erősen elborított, jó termőtalajú, sík területen álló állományokról van szó. Az ilyen területeken az erdei talajra jellemző különleges tulajdonságok már úgyszólván teljesen kárbavesztek, a még meglévő csekély árnyalás eltávolításával és a talaj feltörésével tehát már édes-keveset rontunk rajta. Ezzel szemben a teljes talajmegműveléssel s a lágyszórályakkal egyenlő károsítóhatással igen nagy mértékben megkönnyítjük az újraerdősítést és ápolást, ami a fiatalos záródásig súlyos ezer forintok megtakarítását jelentheti.

Az alábbiakban nagy vonalakban, sematikusan közlöm, azokat az eljárásokat, amelyekkel csereseink átalakítását végezzük.

Túlságos részletesség elkerülése érdekében két csoportban tárgyalnám az eljárásokat, aszerint, hogy vágásérett, idős, vagy rosszul felújult, elcserjésedett és elgyomosodott fiatal, rontott cserállományokról van-e szó.

Idős cserések átalakítását, amennyiben azok záródása oly mértékű, hogy lényeges gyomosodás talajukon még nem észlelhető, a záródás megfelelő megbontásával kell kezdenünk, a koronabontás azonban csak oly mértékű lehet, hogy azt semmi esetre se követhesse gyors elgyomosodás, ellenben elegendő fényt biztosítson a bontást azonnali követő alátelepítésnek. Az ilyen magas korban még mindig erős záródásban lévő cserések majdnem kizárólag tölgy talajokon állanak, amelyekre minden körülmények között a tölgyet kívánjuk visszahozni. *Az alátelepítést, hacsak lehetséges tölgyekkel hajtjuk végre*, mégpedig bőséges tölgytermés esetén ha-ként 5—6 q makknak egyenletes elosztású bekapálásával, mérsékelt makk-készlet rendelkezésre állása esetén egymástól 1 m távolságban húzott páskákba történő vetéssel. Ha a terep és egyéb viszonyok erre alkalmasak, 50 cm-es sortávolsággal *csemetekertszerű vetést végzünk*, avval a céllal, hogy minden második csemetesort egy, esetleg két éves korában csemetével történő alátelepítések céljára kiszedjünk. Makktermés híján az alátelepítést az előző évek terméséből csemetekertben, illetve az előbbieken leírt módon, állomány alatt nevelt csemetével végezzük, a záródás mielőbbi elérése céljából ha-ként minimálisan 10 000 db csemetével. A tölgycsemetének árnyékot eléggé tűrő természetére való tekintettel az átalakítandó állomány megbontása nagyon mérsékelt s a további bontásokat, illetve a végső vágást, — minthogy a cserállományok legkiválóbb faegyedeinek továbbtartásától sem várhatunk számottevő értékgyarapodást, — kizárólag az alátelepítés optimális fejlődésének igényei szerint ütemezzük. A talaj viszonylagos gyommentességét felhasználjuk arra, hogy *bőséges mennyiségű gyertyánmag* sekély bekapálásával már az új állomány kezdeti stádiumában biztosítsuk az annyira fontos *második koronaszint* jövőnd kialakulását. A gyertyán megmaradását, illetve alsó szintben tartását az anyaállomány óvatos bontásával, illetve szükség esetén visszavágással biztosítjuk.

Sopronkörnyéki erdészetünk szárhalmi erdészkerületében 1952-ben kefesűrű cserújulat borította be egyik átalakításra váró idős cserállományunk talaját. A természetes cserújulatba méteres sortávolságra mérsékelt mennyiségű tölgyemakkot kapáltunk be, illetve a terület egy részén erős tényezőzással tölgycsemetét ültettünk. Különösen a makkvetéssel sikerült megfelelő elosztásban és elegendő mennyiségben biztosítani azt a tölgycsemete mennyiséget, amely a természetes cserújulatnak tölgy-

állománnyá való alakításához szükséges. A második koronaszint kialakításához szükséges bőséges gyertyánújulatról az idős cserállományban található gyertyán-anyakák máris gondoskodtak.

A természetes cser újulatot a továbbiakban biológiai segélynyújtásra használjuk fel a fiatalos mielőbbi záródásának elősegítése érdekében, élénken ügyelve természetesen minden egyes tölgycsemete megfelelő növőterének biztosítására. Az ápolások, tisztítások és gyéritések során gondoskodunk arról, hogy a jelenleg túlnyomó többségében cser újulat tölgy állománnyá alakuljon át.

A sekélyebb, szárazságra hajló, kavicsos talajú, idősebb korban rendszerint erősen kigyérült cser állományok leváltására főfajként az *erdeifenyőt* alkalmazzuk. Ezeknek talaján a lágyszárú gyomnövények, sokhelyütt a cserjék már erősen jelentkeznek, az alátelepítést tehát pászttás vagy tányéros talajelőkészítésnek s a szükséghez mérten az alátelepítést akadályozó cserjék eltávolításának kell megelőznie. Ha az alátelepítés erdeifenyővel történik, az átalakítást a leváltandó állomány záródásának olymértvű megbontásával kezdjük, hogy az feltétlenül 0,5 alá süllyedjen, hogy evvel biztosíthassuk az erdeifenyő fejlődéséhez szükséges fény mennyiséget. A gyomfelverődés várható fokozódásából származó veszély ellensúlyozására rendszeres iskolázott csemetékkal végezzük az alátelepítést s ha-ként legalább 10 000 db csemetét használunk fel. Jól fejlett egyéves magágyi csemetét csak igen kedvező gyomviszonyok mellett használunk, a csemetemennyiség ebben az esetben minimálisan 12 500 db ha-ként.

A gyomnövényeknek az alátelepített erdeifenyő csemeték gyors és erőteljes fejlődését akadályozó gyökérversenye tehát megfelelő talajelőkészítéssel és ápolással kiküszöbölhető. Evvel szemben a csemeték fejlődését erősen gátolhatja az a körülmény, hogy az ernyőző állomány nem engedi a csemetékhez jutni azt a fény mennyiséget, amely optimális fejlődésükhöz szükséges. Erdeifenyő alátelepítéséről lévén szó, nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy erdőgazdaságunk klimatikus viszonyai között a leváltandó állomány árnyalására nem a csemetéknek a túl nagy intenzitású besugárzás elleni védelme szempontjából van szükség, hanem a talaj túlzott elgyomosodásának meggátlása céljából; a záródásbontás mérvének elbírálásánál tehát a legfőbb szempont, hogy az csak olymértvű legyen, hogy annak következményeként erős gyomfelverődés ne következhesse be, ugyanakkor azonban elég erős legyen ahhoz, hogy az erdeifenyő csemeték megmaradásához és egyelőre mérsékelt fejlődéséhez elegendő fényt biztosítson. 3—5 éven túl azonban a leváltandó állomány semmiesetre sem tartható számottevő záródásban, sőt ez időn belül célszerű az állomány teljes eltávolítása, az alátelepített erdeifenyő csemetéket ugyanis ebben a korban az erősödő gyomnövényzet már nem veszélyezteti, az ernyőző állomány tartós árnyékolása alatt azonban elnyurgulnak, elcsenevezednek. Az illető termőhelynek legmegfelelőbb árnyattűrő lombfajoknak (gyertyán, juhar, hárs) az erdeifenyő-alátelepítés hézagaiba történő elegyítéséről még a leváltandó állomány fennállása időszakában gondoskodunk.

Hegyvidéki erdészetünk területén igen meggyőző példáit láthatjuk annak, *menynyivel előnyösebb az alátelepítéssel történő átalakítás* a tarvágásos átalakítással szemben. Régi, erősen elgyomosodott tarvágásban gondos talajelőkészítéssel végzett erdeifenyő ültetések ismételt pótlások és állandó költséges ápolás ellenére mind megmaradási százalék, mind növekedési erély szempontjából erősen elmaradnak a közvetlen szomszédságukban található, náluknál fiatalabb, csak kevés ápolásra szorult, megfelelő időben felszabadított erdeifenyő alátelepítések mögött. A különbség kizárólagos oka a tarvágott területen elhatalmasodott gyomnövényzet okozta erős gyökérversenye.

Rosszul felújult, elgyomosodott, fiatal, rontott cserállományaink átalakítását ugyancsak a meglévő állomány védelme alatt hajtjuk végre. A felburjánzott sarjakat és cserjéket csak olymértékben távolítjuk el, illetve ritkítjuk meg, hogy az alátelepítés munkáját ne akadályozzák s a betelepített csemeték elegendő világossághoz jussanak, ne szenvedjenek a sarjak és cserjék nyomásától. Az erdősítés csak igen kedvező viszonyok között végezzük maggal, vagy egyéves magágyi csemetével; a gyomveszély elhárítása s az ápolási költségek csökkentése érdekében általában kétéves magágyi, illetve egyéves iskolázott csemetét használunk akár lomb, akár fenyő csemetéről van szó. Feltétlenül szükséges, hogy a rendszerint zárt gyeptakarót akár pászttás, akár tányéros talajelőkészítéssel eltávolítsuk, hogy a lágyszárú gyomnövények gyökérversenyeitől a beültetendő csemetéket megmentsük s a későbbi ápolási munkákat könnyebbé, eredményesebbé és olcsóbbá tegyük.

A nagyon rosszul záródott, ligetekkel tarkított fiatal cseréseket a csersarj- és cserjecsoportok kiritkításával tesszük alkalmassá az alátelepítésre. Az ily módon előkészített területen a gypsizintnek már említett pásztás vagy tányéros eltávolítása után végezzük el a jólfejtett, erős lomb- és fenyő-csemeték minél sűrűbb hálózatu ültetését.

A csersarjaktól és cserjéktől teljesen elborított területeken az átalakítást az előbb említett ernyős megbontás helyett újabban az úgynevezett *kulisszás megbontással* végezzük. Ennek lényege, hogy a sűrűségbe keletnyugati irányban a fiatalos magasságával egyenlő szélességű pásztákat vágunk. A pásztákban a jövő állományába beilleszthető állományalkotó és elegy fafajok életképes, állékony, magrólkelt egyedeit meghagyjuk, a cserjéket azonban teljesen eltávolítjuk. Az egyes pászták között *Roller Kálmán* javaslata szerint 1 méter széles, a levegőjárás előmozdítása érdekében gyengén megritkított s ezenkívül 6—10 m-ként sakkttáblaszerű elosztással 1—2 m hosszban teljesen kivágott kulissza hagyandó meg. *Jablánczy Sándor* szerint a kulisszák optimális szélessége: legfeljebb 1 m-rel keskenyebb a kivágott pászta szélességénél s a sűrűség eredeti állapotában, ritkítás nélkül hagyandó meg. A kulisszák célja: a pásztákba tányéros vagy pásztás talajelőkészítés után betelepített magvetés, illetőleg csemeteültetés részére a megfelelő mikroklíma biztosítása. A kulisszáknak *Roller Kálmán* által ajánlott áttörése hőkatlanok esetleges keletkezésének megakadályozását célozza.

Mindkét eljárásánál *rendkívül fontos a gyomnövényeknek a kellő időben és megfelelő módon végrehajtott ápolással történő fékentartása*. Az ápolások elhanyagolása olymértvű elgyomosodásra vezethet, amely alátelepítésünket egy-két éven belül teljesen elfojtja.

Az ernyős és kulisszás megbontáson alapuló alátelepítés az a két eljárási módozat, amellyel fiatal, rontott csereseink átalakítását végrehajjtjuk. Nem lehet céloom bővebben kitérni azon változatokra, amelyek a mindenkori adottságok következményeiként némi eltérést eredményezhetnek az ismertetett elvektől, mert evvel túlságosan elkalandoznának a rontott erdők átalakításának fogalmi körébe. Ismételten hangsúlyoznom kell azonban, hogy *csereseink átalakításánál* — akár vágásérett, akár fiatal rontott cserések átalakításáról van szó, — *mindenkor kerüljük a tarvágást* s az átalakítást a leváltandó állomány védelme alatt alátelepítéssel hajtsuk végre. Ennek szükségességére tanít és figyelmeztet bennünket állandóan az a sok rontott erdő, amely a múlt helytelen gazdálkodásának szomorú emléke és terhes hagyatékaként ránkmaradt s amelyeknek átalakítása a jelen és jövő erdészgenerációjának nem könnyű, de annál érdekesebb feladata.

Csereseink átalakítása terén eddig elért kezdeti eredményeink arra a reményre jogosítanak, hogy az általunk követett eljárások helyesek és alkalmasak arra, hogy a magunk elé tűzött célt: a több és értékeesebb faanyag termelést a leggyorsabban és eredményeiben a lehető legtökéletesebben elérjük. Ezek az eredmények aktívan fogják szolgálni a magyar erdőgazdálkodás fejlesztését, minden hivatását szerető erdész-szakembernek legfőbb törekvését.

Megjelent az

Erdészeti Kutatások

ezévi első száma (Az ERTI közleményei)

A TARTALOMBÓL:

Bánky Gyula: A Mátra állományainak megjavítása

Koltay György: Nyárállományok ápolása

Majer Antal: A Vértes-hegység erdőművelésének alapkérdései

Papp László: Csemetekerti aljtrágyázásra vonatkozó kísérletek

Partos Gyula: A tölgycsemeték gyökéralávágása

Az OEF Kollégiumának határozata

az erdőgazdaságok, fűrész- és lemezipari, valamint egyéb erdészeti vállalatok
II. negyedévi tervteljesítéséről.

Az Országos Erdészeti Főigazgatóság Kollégiuma augusztus 16-án megtárgyalta az erdőgazdaságok, fűrész- és lemezipari, valamint egyéb erdészeti vállalatok 1955. II. negyedévi tervteljesítését és a következőket állapította meg:

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége márciusi határozatai alapján a veszteségmentes gazdálkodásért indított mozgalom a Főigazgatóság egész területére kiterjedt és eredményeként a most lezárult negyedév végén már számottevő gazdasági sikerek születtek. A Főigazgatóság 1955. I. félévét nyereséggel zárta; a tervhez és az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva számottevő eredményjavulást ért el. Az eredményjavulást döntően a mennyiségi, minőségi és termelékenységi tervek túlteljesítése alapozta meg, amit nagyban elősegített a terület egészére kiterjedt munkaverseny. A javulás mind az erdőgazdaságokban, mind a fűrész-lemezipari és egyéb vállalatoknál egyaránt mutatkozik. Az elért eredmények mellett azonban még most is jelentős számban találhatók gazdálkodási hibák. Ilyenek pl. az erdőgazdaságoknál az egyes faválasztékokban mutatkozó lemaradás, a gépeknek és fogatoknak javuló, de még ma sem megfelelő kihasználása, a béreknél és egyéb termelési költségeknél megtúrt lazaságok; a fűrész- és lemezipari vállalatoknál az értékesítési feladatokról eltérő termelés; az Erdőgazdasági Építőipari Vállalatnál az anyagellátás tervszerűtlensége; az Erdőgazdasági Szállító Vállalatnál a raksúly-kihasználás hibái. E hibák felszámolása a veszteségmentes gazdálkodás megteremtésének elengedhetetlen előfeltételei.

Az elért eredmények kiharcolásában élenjáró erdőgazdaságok és vállalatok közül a Kollégium a budapesti, keletbükki, magasbakonyi, északkiskunsági, kislalföldi erdőgazdaságokat, a Nyugatmagyarországi Fűrészeket, Furnúr- és Lemezmuveket, valamint az Erdőkémia Vállalatot élüzem címmel tüntette ki. A termelési, értékesítési és önköltségcsökkentési tervek teljesítésében lemaradó erdőgazdaságok és vállalatok közül pedig a keszthelyi, borszönyi és középsomogyi erdőgazdaságoknak, valamint a Budapesti Fűrészeknek elrendelte szigorú beszámoltatását. Megállapította a Kollégium, hogy az erdőgazdaságok és vállalatok eredményének elérésében jelentős része van az Országos Erdészeti Főigazgatóság főosztályainak, kiváltképpen az Erdőgazdasági, valamint a Faipari főosztálynak. A Faipari főosztály vezetőjének figyelmét a Kollégium felhívta, hogy a faipari vállalatok munkájának további megjavítása érdekében a főosztály munkáját úgy irányítsa, hogy a vállalatok segítése mellett fokozottabb gondot fordítson azok szigorú ellenőrzésére. Az ellenőrzés terjedjen ki a termelési feladatokról végrehajtása mellett a beruházás, felújítás, gömbfa-gazdálkodás, értékesítés, stb. kérdéseire, általában a vállalatok egész tevékenységére.

Az 1954/55. gazdasági év sikeres befejezésének előmozdítása és a fennálló hiányosságok mielőbbi kiküszöbölése érdekében a Kollégium elrendelte: az erdőművelésben kirívóan magas eredményjavulást elért erdőgazdaságokban az erdőművelési munkák elszámolásának helyszíni ellenőrzését; a rakásolt ága kérdésének megvizsgálását; a cserszömörce és gubacs begyűjtési terv teljesítése, illetőleg túlteljesítés érdekében szükséges intézkedések megtételét; a felújítási tervek rendkívül alacsony teljesítése okainak kivizsgálását. Határozatot hozott a nőtt szőlőkaró termelésben mutatkozó lemaradás behozása érdekében; a vágásterületek határai, valamint a természetes felújítógágások és gyérítések törzsenkénti kijelölésének biztosítására. Intézkedésekre hívta fel a Faipari főosztályt annak érdekében, hogy a fűrész- és lemezipari tervekben engedélyezett gömbfa-felhasználás mértékét éves viszonylatban ne lépje túl. Végül vizsgálatot rendelt el a raktározási helyeken belüli felesleges készletmozgatás kérdésében.

Felhívta a Kollégium a főigazgatóság főosztályait, az erdőgazdaságokat és az erdészeti vállalatokat, folytassák tovább az eddigiekhez hasonló lelkesedéssel a veszteségmentes gazdálkodásért indított harcot, s közben fokozottabb mértékben terjeszték ki figyelmüket az erdőgazdaság és faipar fejlesztésének valamennyi alapvető célkitűzésére.

S O M M A I R E

<i>B. Keresztesi</i> : La sylviculture à l'Exposition Nationale d'Agriculture	345
<i>A. Kollányi</i> : L'exécution de l'arrêté de développement chez l'ancienne économie forestière Pestvidék	359
<i>P. Orth</i> : Les problèmes de développement forestier de l'économie forestière Dél-Zala	364
<i>B. Gyarmati et Gy. Jándi</i> : La protection du matériau bois	367
<i>Gy. Józsa</i> : Économie de bois en relation avec la réparation des véhicules de chemin de fer	371
<i>A. Benedek</i> : Quelques problèmes de l'augmentation de la valeur de production	375
<i>J. Kossow</i> : Les problèmes de la transformation de nos chenaies chevelues ..	379

En couverture: *La halle de la sylviculture à l'Exposition Nationale d'Agriculture*

En reverse: *La nouvelle locomotive à tender pour voie étroite construite par l'usine MÁVAG passe le pont Mélyvölgy du chemin de fer Lillafüred* (Photo d'István Michalovszky, cette photographie remporta le premier prix dans la deuxième part du concours photographique „Dix ans de la sylviculture hongroise“).

AZ ERDŐ — Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa.

Felelős szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa.

Szerkesztőbizottság: BABOS IMRE a mezőgazdasági tudományok doktora, JABLÁNCZY SÁNDOR a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, KÁLDY JÓZSEF, KOCSÁRDI KÁROLY, LÁDY GÉZA, MADAS ANDRÁS, PÁRIS JÁNOS, SALI EMIL, TÖMPE ISTVÁN.

A szerkesztő helyettese: JEROME RENÉ. Technikai szerkesztő: ÁKOS LÁSZLÓ.

Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. Országos Erdészeti Főigazgatóság.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Beloiannisz utca 8. Telefon: 111-253. MNB. fiókszám: 46.

Megjelent 1450 példányban. Előfizetési ára egy évre: 60 Ft, félévre 30 Ft. Megjelenik minden hónapban. Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

31241-689/2 - Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső.)

